

4. Мельник Т. І. Сутність фінансово-економічної стійкості підприємств / Т. І. Мельник // Вісник Макіївського економіко-гуманітарного інституту : збірник наукових праць. – 2011. – № 8. – С. 63-67.

5. Перетятко А. В. Дослідження сутності поняття економічна стабільність промислового підприємства / А. В. Перетятко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Suek/2011_3/Peret.pdf.

6. Ткаченко С. М. Сутність економічної стійкості підприємств та її складові / С. М. Ткаченко // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1350>.

Аннотация. В статье рассмотрено суть понятия экономической стабильности предприятий и ее составляющих. В частности, установлено связь между понятиями «экономическая стабильность» и «финансово-экономическая устойчивость».

Ключевые слова: экономическая стабильность, экономическая устойчивость, финансово-экономическая устойчивость.

Summary. The essence of economical stability of enterprises and its parts was considered in this article. The connection between terms «economical stability» and «financial-economical stability» was founded.

Key words: economical stability, financial-economical stability.

УДК 657: 005.921

Погрібна О. П., кандидат економічних наук,
Матвеева-Алексеева В.В., магістрант,
Криворізький економічний інститут.
ДВНЗ «Криворізький національний університет»

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ЗАПАСІВ НА АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація. У статті уточнено значимість організації обліку розрахунків з постачальниками, враховуючи раціональний їх вибір та напрямки удосконалення аналітичного обліку розрахунків з ними. При цьому бухгалтерський облік розрахунків з постачальниками на агропромислових підприємствах повинен враховувати не тільки особливості їх діяльності, а й забезпечувати керівництво оперативною економічною

інформацією щодо ефективного управління запасами та оптимізації фінансово – розрахункової дисципліни.

***Ключові слова:** облік, аналітичний облік, запаси, постачальники, розрахунки, моделювання економічного ризику.*

Вступ. Основним завданням бухгалтерського обліку на агропромислових підприємствах є забезпечення численних користувачів релевантною інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень.

Одним із важливих питань щодо організації діяльності підприємств агропромислового комплексу є забезпечення запасами, які надходять в основному від постачальників. Тому з позицій чіткої організації обліку на агропромислових підприємствах існують не тільки проблеми раціонального вибору партнерів щодо постачання необхідних обсягів ТМЦ, а й ефективної організації обліку розрахунків з ними.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Важливими питаннями системи управління на підприємстві є раціональний вибір партнерів щодо постачання необхідних обсягів запасів та оптимізація розрахунків за них і їх облік.

Сучасні тенденції процесу закупівель запасів характеризуються наступними факторами: інтеграція систем постачальників та покупців; створення відносин взаємодії та спільного бізнесу, що обумовлено потребою у підвищенні ефективності процесу постачання.

Тому в сучасних умовах господарювання відсутність ефективних систематизованих критеріїв вибору партнерів, раціональної схеми «формування потреби – вибір постачальників» та організації обліку розрахунків з постачальниками призводить до вибору ненадійних постачальників, значних втрат фінансових ресурсів та збоїв у постачанні запасів, що негативно впливає на виробничих процес агропромислових підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане розв'язання даної проблеми.

Питанням теоретико-методологічних і практичних аспектів щодо обліку розрахунків з постачальниками приділяли увагу такі вітчизняні вчені: Ф.Ф. Бутинець [1], Огійчук М. Ф. [3], Ткаченко Н. М. [4], та інші [2].

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Мета статті пов'язана з уточненням значимість організації обліку розрахунків з постачальниками, враховуючи уточнені критерії раціонального їх вибору та визначенням напрямків удосконалення аналітичного обліку розрахунків з ними.

Для реалізації мети дослідження були визначені наступні завдання :

з'ясування та систематизація критеріїв оптимального вибору постачальників;

уточнення моделі та системи підтримки прийняття рішень щодо вибору постачальників;

розробка рекомендацій щодо вдосконалення аналітичного обліку розрахунків з постачальниками.

З метою розв'язання поставлених задач використано методи: узагальнення та систематизації, порівняння, оцінки, логічного дослідження та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Для оптимального вибору постачальників критеріями можуть виступати різноманітні фактори. Практична діяльність агропромислових підприємств свідчить, що головними факторами при виборі постачальників залишаються: ціна, складовою якої є транспортні витрати; умови, на яких закупаються запаси, враховуючи: оптимальну їх доставку та витрати на транспортування, виду транспорту та оптимальний маршрут доставки.

Отже, у зв'язку із різноманітністю факторів, які необхідно враховувати при виборі постачальників, заслуговує на увагу позиція окремих економісти

щодо застосування для оцінки вибору постачальників рейтингових оцінок [1]. Очевидно, що при такому підході важливий вибір вагової оцінки параметрів для забезпечення здатності схеми рейтингу правильно визначати найкращих постачальників.

Як свідчить практика, на агропромислових підприємствах при прийнятті рішень щодо вибору партнерів з постачання користуються, як правило, лише ціновим критерієм. Але такий підхід неприйнятний, так як в багатьох випадках ціна придбання у ранзі критеріїв стоїть на останньому місці.

Тому доцільно враховувати систему критеріїв вибору постачальників (якість, надійність, комплектність та інші), за допомогою наступної моделі:

$$\sum_{i=1}^n \frac{C_i}{X_i} * K_i (1 - N_i) \rightarrow \min \quad (1)$$

де n – кількість потенційних постачальників;

C_i , K_i , N_i – відповідно ціна придбання даної продукції, коефіцієнт конкурентоспроможності по якості та коефіцієнт надійності i – го постачальника;

X_i – невідома кількість ТМЦ, що буде закуповуватись у i – го постачальника.

На основі запропонованої моделі (формула 1) заслуговує на увагу система підтримки прийняття рішень щодо вибору постачальників, основою якої є бази даних: потреба; комерційні пропозиції; контракти; виконання контрактів, що реалізується за допомогою спеціального програмного інтерфейсу «Налагодження баз даних», який надає можливості: змінювати структуру баз даних; виділяти записи з них; змінювати місцезнаходження баз даних на диску; виконувати запити до баз даних; обирати тип доступу до баз даних.

Центральним моментом обліку процесу постачання запасів є облік розрахункових операцій з постачальниками, який здійснюється за допомогою субрахунку 631 “Розрахунки з постачальниками і підрядниками”. Але даний субрахунок не дозволяє отримувати оперативну інформацію для управління фінансово – розрахунковими операціями, так як не показує заборгованості за

кожним договором, не характеризує поточну заборгованість, термін сплати якої ще не настав, а яка вже - прострочена.

Тому за результатами дослідження організації обліку на агропромислових підприємствах і для полегшення ведення обліку товарної кредиторської заборгованості за конкретними договорами, доцільним є введення до Плану рахунків додаткового – позабалансового рахунку 10 «Кредиторська заборгованість» з наступними субрахунками:

101 «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, термін сплати якої ще не настав»;

102 «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, прострочена».

Отже, запропоновані субрахунки допомагають оперативно оцінювати стан товарної кредиторською заборгованістю в цілому та за кожним постачальником і договором, а також контролювати терміни її погашення.

При здійсненні оплати за рахунками на агропромислових підприємствах виникають проблеми з контролю погашення заборгованості перед постачальниками, бо оплата може бути повною або частковою.

Тому для вдосконалення ведення обліку розрахунків з постачальниками пропонуємо ввести документ «Реєстр документів до сплати» (табл. 1).

Таблиця 1

Реєстр документів до сплати

N з/п	Постачальник	№ рахунку до сплати, дата	Термін оплати, дні	Сума оплати з ПДВ, грн..	Сальдо по рахунку на кінець дня	Сальдо по рахунку на кінець місяця	Дата оплати
	Назва ТМЦ	Сума рахунку з ПДВ, грн.					
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ТОВ «ПОРбіта»	№ 234 від 13.06.2012	5	6544	6544	6544	18.06.2012
	Підшипники	6544 грн.					
2							
Всього							

Отже, використання запропонованого реєстру за кожний день та на перше число кожного місяця дозволить оперативно контролювати стан як всієї товарної кредиторської заборгованості, так і за кожним постачальником.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку.

Таким чином, система підтримки прийняття рішень щодо оптимального вибору постачальників повинна базуватися на запропонованій моделі, яка враховує систему критеріїв вибору і дозволяє правильно визначати найкращих постачальників.

Запропоновані субрахунки та зведений "Реєстр документів до сплати" дозволяють не тільки удосконалити організацію аналітичного обліку розрахунків з постачальниками, а й сприяють ефективному управлінню ними. Так, реєстр рахунків за кожним постачальником містить інформацію про те, за що платить підприємство, які строки оплати та найголовніше - показує залишок за кожним рахунком на кінець дня і має накопичувальну інформацію на кінець місяця. Цей документ дає змогу контролювати кредиторську заборгованість як за конкретним рахунком від постачальника, так і в цілому.

Література.

1. Баран С.В. Створення системи підтримки прийняття рішень на основі економіко – математичної моделі вибору постачальників ресурсів для гірничовидобувних підприємств / С. В. Баран // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск 193: В 4 т. Том ІУ. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – с. 1307 – 1316.

2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у сільському господарстві: навч. посіб./ Ф. Ф. Бутинець, М. М. Коцупатрий. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 512 с.

3. Огійчук М. Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підруч./ М. Ф. Огійчук. – К. : Аграрна освіта, 2001 – 605 с.

4. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підруч. / Н. М. Ткаченко. – 3 – те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2008. – 926 с.

***Аннотация.** В статье уточнено значимость организации учета расчетов с поставщиками, учитывая рациональный их выбор и направления совершенствования аналитического учета расчетов с ними. При этом бухгалтерский учет расчетов с поставщиками на агропромышленных предприятиях должен учитывать не только особенности их деятельности, но и обеспечивать руководство оперативной экономической информацией для эффективного управления и оптимизации финансово – расчетной дисциплины.*

***Ключевые слова:** учет, аналитический учет, запасы, поставщики, расчеты, моделирование экономического риска.*

***Annotation.** In the article meaningfulness of organization of account of calculations is specified with suppliers, taking into account rational their choice and directions of perfection of the analytical accounting of calculations with them. Thus the record-keeping of calculations with suppliers on agroindustrial enterprises must take into account not only the features of their activity but also to provide guidance by operative economic information for the effective management and optimization financially – calculation discipline.*

***Keywords:** account, analytical accounting, supplies, suppliers, calculations, design of economic risk.*

УДК 316.334.2:330.341:330.322 (477)

Почерніна Н. В. к.е.н.,
Таврійський державний агротехнологічний університет

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

***Анотація.** Характеризуються інститути, створені для активізації інноваційної та інвестиційної діяльності в Україні.*

***Ключові слова:** інституційне забезпечення, інвестиційна діяльність, інноваційна діяльність, ринкова інфраструктура.*

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку економіки України об'єктивно вимагає радикальних змін в розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності, оскільки забезпечити майбутнє економічне зростання без значного приросту інвестицій в реальному секторі та без впровадження передових досягнень науково-технічного прогресу неможливо. Важливу роль у цьому процесі мають відігравати елементи ринкової інфраструктури, зорієнтовані на